DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1616

od 3. svibnja 2023.

o dopuni Uredbe (EU) 2021/23 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju okolnosti u kojima se osoba smatra neovisnom o sanacijskom tijelu i o središnjoj drugoj ugovornoj strani, metodologija za procjenu vrijednosti imovine i obveza središnje druge ugovorne strane, odvajanje vrednovanjâ, metodologija za izračun zaštitnog sloja za dodatne gubitke koje treba uključiti u privremena vrednovanja i metodologija za provedbu vrednovanja u svrhu primjene načela prema kojem „nijedan vjerovnik ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj”

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/23 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o okviru za oporavak i sanaciju središnjih drugih ugovornih strana i o izmjeni uredaba (EU) br. 1095/2010, (EU) br. 648/2012, (EU) br. 600/2014, (EU) br. 806/2014 i (EU) 2015/2365 te direktiva 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2007/36/EZ, 2014/59/EU i (EU) 2017/1132 ([1]), a posebno njezin članak 25. stavak 6. treći podstavak, članak 26. stavak 4. treći podstavak i članak 61. stavak 5. treći podstavak,

budući da:

(1) Člankom 25. stavkom 1. i člankom 61. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/23 propisano je da osoba koja provodi vrednovanje iz članaka 24. i 61. te uredbe („procjenitelj”) mora biti neovisna o bilo kojem javnom tijelu i o središnjoj drugoj ugovornoj strani koja je u postupku vrednovanja. U skladu s tim, trebala bi se primjenjivati jedinstvena pravila za utvrđivanje okolnosti u kojima se osoba smatra neovisnom o relevantnim javnim tijelima, uključujući sanacijsko tijelo, i o središnjoj drugoj ugovornoj strani za potrebe članka 25. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23. Ta bi pravila trebala sadržavati zahtjeve kojima se osigurava nepostojanje značajnih zajedničkih ili sukobljenih interesa te osobe sa sanacijskim tijelom ili središnjom drugom ugovornom stranom; zahtjeve koji se odnose na kvalifikacije, iskustvo, sposobnosti, znanje i resurse te sposobnost te osobe da djelotvorno provede vrednovanje bez neopravdanog oslanjanja na bilo koje relevantno javno tijelo ili središnju drugu ugovornu stranu te zahtjeve koji se odnose na strukturno odvajanje te osobe od relevantnih javnih tijela i središnje druge ugovorne strane.

(2) Kako bi se otklonile prijetnje neovisnosti, kao što su samoprovjera, koristoljublje, zagovaranje, familijarnost, povjerenje ili zastrašivanje, potrebno je osigurati da procjenitelj nema nikakav značajan zajednički ili sukobljeni interes s bilo kojim relevantnim javnim tijelom, uključujući sanacijsko tijelo, ili središnjom drugom ugovornom stranom, uključujući njezino više rukovodstvo, većinske dioničare ili subjekte grupe. Nadalje, procjenitelj se ne bi trebao smatrati neovisnim ako ima značajne zajedničke ili sukobljene interese s bilo kojim značajnim članom sustava poravnanja, klijentom ili vjerovnikom na koje bi mjera sanacije bitno utjecala ili koji su značajno pridonijeli situaciji koja je dovela do sanacije središnje druge ugovorne strane. Slično tome, privatni bi odnosi mogli biti značajan interes. U skladu s tim, sanacijsko tijelo trebalo bi procijeniti postoje li značajni zajednički ili sukobljeni interesi.

(3) Kako bi se sanacijskom tijelu omogućilo da procijeni postoje li značajni zajednički ili sukobljeni interesi, procjenitelj bi trebao obavijestiti sanacijsko tijelo o svakom stvarnom ili mogućem interesu za koji smatra da bi, prema procjeni tog tijela, mogao biti značajan interes te bi trebao dostaviti sve informacije koje bi sanacijsko tijelo moglo opravdano zatražiti. Nakon imenovanja procjenitelj bi trebao voditi politike i postupke u skladu s važećim etičkim kodeksima i

([1]) SL L 22, 22.1.2021., str. 1.

profesionalnim standardima kako bi se utvrdili svi stvarni ili mogući interesi za koje smatra da bi mogli biti značajan zajednički ili sukobljeni interes. Sanacijsko tijelo trebalo bi odmah biti obaviješteno o svim utvrđenim stvarnim ili mogućim interesima i trebalo bi razmotriti jesu li ti interesi značajni te u tom slučaju opozvati imenovanje procjenitelja i imenovati novog procjenitelja.

(4) Aranžmani za strukturno odvajanje zaštitne su mjere kojima se smanjuju rizici od sukoba interesa. Stoga bi njihovo postojanje trebalo uzeti u obzir pri procjeni potencijalnog procjenitelja. Stoga bi u slučaju pravnih osoba neovisnost procjenitelja trebalo procijeniti s obzirom na društvo ili partnerstvo u cjelini, ali uzimajući u obzir svako strukturno odvajanje i druge aranžmane koji su možda uspostavljeni radi razlikovanja članova osoblja koji mogu sudjelovati u vrednovanju od drugih članova osoblja. Ako je značajnost tih prijetnji u usporedbi s primijenjenim zaštitnim mjerama takva da je ugrožena neovisnost društva ili partnerstva koje se prijavljuje za poziciju procjenitelja, to društvo ili partnerstvo ne bi trebalo zadržati kao procjenitelja.

(5) Kako bi se izbjegle prijetnje neovisnosti koje proizlaze iz samoprovjere, ovlašteni revizor koji je obavio reviziju središnje druge ugovorne strane u godini koja prethodi procjeni njegove prihvatljivosti djelovanja u svojstvu procjenitelja ne bi se ni u kojim okolnostima trebao smatrati neovisnim. Kad je riječ o drugim uslugama revizije ili vrednovanja pruženih predmetnoj središnjoj drugoj ugovornoj strani u godinama koje neposredno prethode datumu procjene neovisnosti, trebalo bi pretpostaviti i da su te usluge značajan zajednički ili sukobljeni interes.

(6) Neovisnost procjenitelja može se poboljšati uvjetima kojima se osigurava dostatnost i primjerenost stručnog znanja i resursa procjenitelja. Stoga je potrebno osigurati da procjenitelj posjeduje potrebne kvalifikacije, iskustvo, sposobnost i znanje u svim relevantnim područjima, uključujući vrednovanje financijskih instrumenata čije poravnanje obavlja središnja druga ugovorna strana, primjenjive zahtjeve za središnje druge ugovorne strane na temelju Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća, ([2]) postojeće planove oporavka i pravilnike središnje druge ugovorne strane te primjenjive sanacijske instrumente na temelju Uredbe (EU) 2021/23.

(7) Kako bi procjenitelj mogao djelotvorno provesti vrednovanje, trebalo bi osigurati i da ima dostatne ljudske i tehničke resurse za provedbu vrednovanja ili da im može pristupiti.

(8) Kako bi se osigurala njegova neovisnost i izbjeglo neopravdano ometanje njegovih dužnosti, procjenitelj bi trebao moći djelotvorno provesti vrednovanje bez neopravdanog oslanjanja na bilo koje relevantno javno tijelo, uključujući sanacijsko tijelo, ili na središnju drugu ugovornu stranu. Međutim, pružanje uputa ili smjernica nužnih za potporu provedbi vrednovanja, npr. u pogledu metodologije predviđene zakonodavstvom Unije u području vrednovanja za potrebe koje se odnose na sanaciju, ne bi se smjelo smatrati neopravdanim oslanjanjem ako se takve upute ili smjernice smatraju nužnima za potporu provedbi vrednovanja. Nadalje, ne bi trebalo sprečavati pružanje pomoći procjenitelju, kao što je pomoć u obliku sustava, financijskih izvještaja, regulatornih izvješća, tržišnih podataka, druge evidencije ili druge vrste pomoći koju pruža središnja druga ugovorna strana, ako se prema procjeni sanacijskog tijela to smatra nužnim za potporu provedbi vrednovanja. U skladu sa svim postupcima koji su možda uspostavljeni, pružanje uputa, smjernica i drugih oblika potpore trebalo bi dogovoriti za svaki slučaj posebno ili za sve zajedno.

(9) Neovisnost bi mogla biti ugrožena ako vrednovanje provodi osoba koja je zaposlena u ili povezana s bilo kojim relevantnim javnim tijelom, uključujući sanacijsko tijelo, i sa središnjom drugom ugovornom stranom, čak i u slučajevima u kojima je unutar pravne osobe postignuto potpuno strukturno odvajanje. Stoga je potrebno osigurati da procjenitelj nije zaposlenik ili ugovaratelj bilo kojeg relevantnog javnog tijela, uključujući sanacijsko tijelo, ili središnje druge ugovorne strane, i da ne pripada istoj grupi društava kao središnja druga ugovorna strana.

([2]) Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

(10) Kako bi se osigurala dostupnost dovoljnog broja osoba koje bi kad započne postupak sanacije, mogle biti odmah spremne djelovati u svojstvu procjenitelja, sanacijsko tijelo trebalo bi voditi privremeni popis potencijalnih procjenitelja i redovito ga revidirati.

(11) U članku 24. Uredbe (EU) 2021/23 razlikuju se dva vrednovanja u postupku sanacije središnje druge ugovorne strane: početno vrednovanje, kojim se procjenjuje jesu li ispunjeni uvjeti za sanaciju, i drugo vrednovanje, na kojem se temelji odluka sanacijskog tijela o primjeni jednog ili više sanacijskih instrumenata. Za potrebe početnog vrednovanja primjereno je osigurati pošteno, razborito i realistično vrednovanje imovine i obveza središnje druge ugovorne strane kad se utvrđuje jesu li ispunjeni uvjeti za sanaciju. Za drugo vrednovanje, čija je svrha dobiti informacije za mjere sanacije, važno je osigurati da se vrednovanje imovine i obveza središnje druge ugovorne strane temelji na poštenim, razboritim i realističnim pretpostavkama.

(12) Kako bi se na ispravan način vodilo računa o okolnostima središnje druge ugovorne strane i prevladavajućim tržišnim uvjetima, vrednovanja iz Uredbe (EU) 2021/23 trebalo bi provesti što bliže datumu odluke o sanaciji.

(13) Kako bi mogao djelotvorno i učinkovito provesti vrednovanja iz Uredbe (EU) 2021/23, procjenitelj bi trebao imati pristup svim izvorima relevantnih informacija i stručnog znanja, kao što su interna evidencija, sustavi i modeli središnje druge ugovorne strane. Procjenitelj bi se trebao oslanjati i na informacije koje izravno dostavi osoblje, rukovodstvo i revizori središnje druge ugovorne strane te, prema potrebi, na javno dostupne informacije o strukturi tržišta.

(14) Ako središnja druga ugovorna strana pripada grupi, s obzirom na to da se ugovornim aranžmanima za potporu unutar grupe može pružiti dodatna financijska potpora središnjoj drugoj ugovornoj strani u sanaciji i utjecati na sanacijsku strategiju, procjenitelj bi trebao razmotriti učinak tih ugovora ako je vjerojatno da će se takvi aranžmani primjenjivati. Procjenitelj bi trebao razmotriti druge formalne ili neformalne aranžmane potpore unutar grupe ako je vjerojatno da će ti aranžmani ostati na snazi u nepovoljnim financijskim stanjima ili u sanaciji. Isto tako, procjenitelj bi trebao pažljivo razmotriti rizik od upotrebe financijskih sredstava središnje druge ugovorne strane za pokrivanje gubitaka drugih subjekata grupe jer bi se time mogla dodatno smanjiti vrijednost imovine središnje druge ugovorne strane.

(15) Budući da aranžmani o interoperabilnosti dovode do financijskih međuovisnosti koje mogu utjecati na vrednovanje, ako je središnja druga ugovorna strana sklopila aranžmane o interoperabilnosti s drugim središnjim drugim ugovornim stranama iz Unije, procjenitelj bi trebao uzeti u obzir sve ugovorne aranžmane povezane s aranžmanom o interoperabilnosti, među ostalim i kad prekid tog aranžmana središnjoj drugoj ugovornoj strani uzrokuje likvidnosni odljev.

(16) Budući da bi se na postupku vrednovanja trebale temeljiti odluke sanacijskog tijela prije početka sanacije i pri provođenju sanacijske strategije, procjenitelj bi o njemu trebao izvijestiti sanacijsko tijelo. Procjenitelj bi stoga trebao sažeti pretpostavke, metodologije i ishod vrednovanja u izvješću sanacijskom tijelu. Izvješće bi trebalo sadržavati sve informacije koje se smatraju relevantnima i korisnima sanacijskom tijelu.

(17) Kako bi se osiguralo pošteno, razborito i realistično vrednovanje, procjenitelj bi trebao procijeniti utjecaj svake mjere sanacije koju će sanacijsko tijelo vjerojatno donijeti na vrednovanje te bi se prema potrebi trebao savjetovati sa sanacijskim tijelom kako bi te mjere uzeo u obzir. Procjenitelj bi se trebao moći savjetovati sa sanacijskim tijelom kako bi utvrdio spektar mjera sanacije koje se razmatraju. Procjenitelj bi prema potrebi trebao moći prezentirati zasebna vrednovanja u kojima se pokazuje utjecaj dovoljno raznolikog spektra mjera sanacije.

(18) Iz istih bi razloga vrednovanja kojima se nadležnom ili sanacijskom tijelu daju informacije kako bi ta tijela mogla utvrditi jesu li ispunjeni uvjeti za sanaciju trebala biti u skladu s primjenjivim računovodstvenim i bonitetnim okvirom. Međutim, procjenitelj bi trebao moći odstupiti od pretpostavki rukovodstva središnje druge ugovorne strane na temelju kojih su izrađeni financijski izvještaji, ako je to odstupanje u skladu s primjenjivim računovodstvenim i bonitetnim okvirom.

(19) Primjereno je imati pravila kojima se osigurava da je vrednovanje na temelju kojeg se dobivaju informacije za odabir mjera sanacije pošteno, razborito i realistično, tako da su svi gubici u potpunosti priznati u trenutku primjene instrumenata sanacije. Za konkretne mjere sanacije koje sanacijsko tijelo razmatra trebalo bi odabrati najprimjereniju osnovicu za mjerenje.

(20) U vrednovanjima na temelju kojih se dobivaju informacije za odabir i planiranje mjera sanacije trebalo bi procijeniti ekonomsku, a ne računovodstvenu vrijednost središnje druge ugovorne strane. U tim bi vrednovanjima trebalo razmotriti sadašnju vrijednost novčanih tokova koje središnja druga ugovorna strana može opravdano očekivati, čak i ako to znači da je potrebno odstupiti od računovodstvenog ili bonitetnog okvira za vrednovanje. U takvim bi se vrednovanjima trebalo uzeti u obzir i da je od imovine koja se nastavlja držati moguće ostvariti novčane tokove, ali bi se pritom trebali razmotriti i mogući učinci sanacije na buduće novčane tokove. S druge strane, ako središnja druga ugovorna strana nema kapacitet za držanje imovine ili ako se smatra da je imovinu potrebno ili primjereno prodati radi ostvarenja ciljeva sanacije, pri vrednovanju bi trebalo uzeti u obzir da bi se ti novčani tokovi mogli ostvariti prodajom imovine, obveza ili linija poslovanja, što se procjenjuje tijekom utvrđenog razdoblja prodaje.

(21) Prodajnu vrijednost trebalo bi općenito tumačiti kao ekvivalent dostupne tržišne cijene koja bi se na tržištu mogla dobiti za određenu imovinu ili skupinu imovine i koja može biti na odgovarajući način umanjena s obzirom na količinu imovine koja se prenosi. Procjenitelj bi međutim, ako je to primjereno s obzirom na mjere koje se poduzimaju u okviru programa sanacije, trebao moći utvrditi prodajnu vrijednost diskontiranjem dostupne tržišne cijene za potencijalnu ubrzanu prodaju. Ako nema likvidnog tržišta za imovinu, prodajnu vrijednost trebalo bi utvrditi na temelju dostupnih cijena na tržištima na kojima se trguje sličnom imovinom ili modela izračuna u kojima se primjenjuju dostupni tržišni parametri te na odgovarajući način uzeti u obzir popuste zbog nelikvidnosti. Ako se razmatra primjena instrumenta prodaje poslovanja ili instrumenta prijelazne središnje druge ugovorne strane, pri utvrđivanju prodajne vrijednosti trebalo bi biti moguće uzeti u obzir opravdana očekivanja za vrijednost franšize.

(22) Kako bi se osigurala usklađenost izračuna procjene očekivanog postupanja prema svakom razredu dioničara i vjerovnika da se institucija ili subjekt likvidira u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti, kako je propisano člankom 25. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/23, i vrednovanja nakon sanacije na temelju članka 61. te uredbe, važno je da procjenitelj, kad je to potrebno, primjenjuje kriterije utvrđene za potonje vrednovanje.

(23) U privremeno vrednovanje na temelju članka 26. Uredbe (EU) 2021/23 koje je osnova za odluku o poduzimanju odgovarajuće mjere sanacije trebalo bi uključiti zaštitni sloj kojim se utvrđuje približna vrijednost iznosa dodatnih gubitaka. Taj bi se zaštitni sloj trebao temeljiti na poštenoj, razboritoj i realističnoj procjeni tih dodatnih gubitaka. Odluke i pretpostavke na kojima se temelji izračun zaštitnog sloja trebalo bi u cijelosti objasniti i obrazložiti u izvješću o vrednovanju.

(24) Zaštitni sloj ne bi trebao utjecati na procjenu koju provodi sanacijsko tijelo, uključujući procjenu ispunjenja uvjeta za sanaciju iz članka 22. Uredbe (EU) 2021/23, kao ni na donošenje utemeljene odluke o primjerenim mjerama sanacije koje treba poduzeti.

(25) Vrednovanje iz članka 61. Uredbe (EU) 2021/23 treba provesti procjenitelj koji ispunjava uvjete iz članka 25. te uredbe što je prije moguće nakon izvršenja mjere ili mjera sanacije, iako bi za njegov dovršetak moglo biti potrebno određeno vrijeme. To bi se vrednovanje trebalo temeljiti na relevantnim informacijama dostupnima na datum donošenja odluke o sanaciji središnje druge ugovorne strane kako bi se primjereno uzele u obzir specifične okolnosti, npr. postojanje otežanih tržišnih uvjeta na datum odluke o sanaciji. Informacije dobivene nakon datuma odluke o sanaciji trebale bi se upotrebljavati samo ako je opravdano pretpostaviti da su mogle biti poznate na taj datum.

(26) Kako bi se osigurala provedba sveobuhvatnog i vjerodostojnog vrednovanja, procjenitelj bi trebao imati pristup svoj odgovarajućoj pravnoj dokumentaciji, uključujući popis sve odredive imovine i potraživanja te potencijalne imovine i potraživanja prema subjektu, klasificiranih prema prvenstvu u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti. Procjenitelju bi trebalo biti dopušteno sklapanje sporazuma o savjetovanju ili uslugama stručnjaka, ako to okolnosti nalažu.

(27) Za potrebe utvrđivanja načina na koji bi se postupilo prema dioničarima, članovima sustava poravnanja i drugim vjerovnicima da je središnja druga ugovorna strana bila likvidirana u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti, procjenitelj bi trebao procijeniti diskontirani iznos očekivanih novčanih tokova koji bi svaki dioničar, član sustava poravnanja i drugi vjerovnik primio u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti, slijedom potpune primjene primjenjivih ugovornih obveza i drugih aranžmana predviđenih pravilima poslovanja središnje druge ugovorne strane. Procjenitelj bi trebao zanemariti svaku izvanrednu javnu financijsku potporu središnjoj drugoj ugovornoj strani ili likvidnosnu pomoć središnje banke pruženu u okviru nestandardne kolateralizacije, razdoblja dospijeća ili uvjetâ kamatnih stopa.

(28) Procjenitelj bi trebao uzeti u obzir i komercijalno razumnu procjenu izravnih troškova zamjene koji bi nastali članovima sustava poravnanja u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti. Ti bi troškovi trebali pokriti troškove zamjene pozicija otvorenih kod središnje druge ugovorne strane prije nesolventnosti, uključujući troškove kredita, likvidnosti i transakcija, kao i operativne troškove u odnosu na nove veze s drugom ugovornom stranom, te sve značajne troškove financiranja novih kolateralnih zahtjeva povezanih s tim transakcijama.

(29) Odredbe ove Uredbe usko su povezane jer se odnose na okolnosti i metodologiju za vrednovanje imovine i obveza u kontekstu sanacije središnje druge ugovorne strane. Kako bi se osigurala usklađenost tih odredaba, koje bi trebale stupiti na snagu istodobno, i olakšao postupak sanacije, središnje druge ugovorne strane, članovi sustava poravnanja, njihovi klijenti, tijela i sudionici na tržištu, uključujući ulagatelje koji nisu rezidenti Unije, trebali bi imati sveobuhvatan pregled svojih obveza i prava te jednostavan pristup njima. Stoga je primjereno uključiti relevantne regulatorne tehničke standarde propisane člankom 25. stavkom 6., člankom 26. stavkom 4. i člankom 61. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/23 u jednu uredbu.

(30) Ova Uredba temelji se na nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji je Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala dostavilo Komisiji.

(31) Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala provelo je otvorena javna savjetovanja o nacrtu regulatornih tehničkih standarda na kojem se temelji ova Uredba, analiziralo moguće povezane troškove i koristi te zatražilo mišljenje Interesne skupine za vrijednosne papire i tržišta kapitala osnovane u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]),

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

Opće odredbe

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „relevantno javno tijelo” znači:

   (a) sanacijsko tijelo imenovano u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) 2021/23;

   (b) nadležno tijelo za središnju drugu ugovornu stranu u sanaciji imenovano u skladu s člankom 22. Uredbe (EU) br. 648/2012;

   (c) članovi i promatrači sanacijskog kolegija iz članka 4. stavaka 2. i 4. Uredbe (EU) 2021/23;

([3]) Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

(d) članovi kolegija iz članka 18. stavka 2. Uredbe (EU) br. 648/2012;

(e) nadležno tijelo za svaki subjekt koji pripada istoj grupi kao središnja druga ugovorna strana u sanaciji;

(f) sustav osiguranja depozita čiji je član središnja druga ugovorna strana u sanaciji, ako takva središnja druga ugovorna strana ima odobrenje za rad i kao kreditna institucija u skladu s Direktivom 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([4]);

(g) tijelo zaduženo za aranžmane financiranja sanacije ako središnja druga ugovorna strana ima odobrenje za rad i kao kreditna institucija u skladu s Direktivom 2013/36/EU;

(h) ako je primjenjivo, sanacijsko tijelo grupe kojoj pripada središnja druga ugovorna strana i sanacijsko tijelo bilo kojeg subjekta grupe koji pripada istoj grupu kao središnja druga ugovorna strana;

(i) nadležno ministarstvo imenovano na temelju članka 3. stavka 8. Uredbe (EU) 2021/23.

(j) bilo koje drugo javno tijelo koje sudjeluje u postupku sanacije središnje druge ugovorne strane;

2. „procjenitelj" znači pravna ili fizička osoba imenovana za provedbu vrednovanja iz članka 24., članka 26. stavka 1. i članka 61. Uredbe (EU) 2021/23;

3. „fer vrijednost" znači cijena koja bi se ostvarila prodajom imovine ili prijenosom obveze u uobičajenoj transakciji između sudionika na tržištu na datum vrednovanja, kako je definirano u relevantnom računovodstvenom okviru;

4. „vrijednost zadržavanja" znači sadašnja vrijednost novčanih tokova, diskontirana po odgovarajućoj stopi, koje središnja druga ugovorna strana na temelju poštenih, razboritih i realističnih pretpostavki može opravdano očekivati od zadržavanja određene imovine i obveza, uzimajući u obzir čimbenike koji utječu na ponašanje potrošača ili drugih ugovornih strana ili druge parametre vrednovanja u kontekstu sanacije;

5. „prodajna vrijednost" znači vrijednost izračunana u skladu s člankom 17. stavkom 5.;

6. „vrijednost franšize" znači neto sadašnja vrijednost novčanih tokova, veća ili manja od vrijednosti koja proizlazi iz ugovornih uvjeta za imovinu i obveze na datum vrednovanja, koji se mogu opravdano očekivati kao rezultat zadržavanja i obnove imovine i obveza ili poslovanja, a koja uključuje učinak poslovnih prilika, ovisno o slučaju, uključujući one koje proizlaze iz različitih mjera sanacije koje je procjenitelj procijenio;

7. „vrijednost vlasničkog kapitala" znači procijenjena tržišna cijena prenesenih ili izdanih dionica koja proizlazi iz primjene općeprihvaćenih metodologija vrednovanja i koja, ovisno o vrsti imovine ili poslovanja, može uključivati i vrijednost franšize;

8. „osnovica za mjerenje" znači pristup za utvrđivanje novčanih iznosa kojima procjenitelj prezentira imovinu ili obveze;

9. „datum odluke o sanaciji" znači datum odluke sanacijskog tijela o poduzimanju mjere sanacije u odnosu na središnju drugu ugovornu stranu u skladu s člankom 71. Uredbe (EU) 2021/23.

POGLAVLJE II.

Neovisnost procjenitelja

Članak 2.

Elementi neovisnosti

1. Smatra se da je procjenitelj neovisan o bilo kojem relevantnom javnom tijelu i o središnjoj drugoj ugovornoj strani ako su u trenutku njegova imenovanja i tijekom vrednovanja imovine i obveza središnje druge ugovorne strane iz članka 24., članka 26. stavka 1. i članka 61. Uredbe (EU) 2021/23 ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

([4]) Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

(a) procjenitelj nema značajan zajednički ili sukobljeni interes u smislu članka 3. ove Uredbe;

(b) procjenitelj posjeduje potrebne kvalifikacije, iskustvo, sposobnost, znanje i resurse propisane člankom 4. ove Uredbe kako bi mogao učinkovito provoditi vrednovanja iz članka 24., članka 26. stavka 1. i članka 61. Uredbe (EU) 2021/23;

(c) procjenitelj je odvojen od relevantnih javnih tijela i od središnje druge ugovorne strane u skladu s člankom 5. ove Uredbe.

2. Sanacijsko tijelo sastavlja popis potencijalnih procjenitelja koji ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovom članku. Taj se popis redovito preispituje.

Članak 3.

Značajan zajednički ili sukobljeni interes

1. Procjenitelj nema nikakav stvarni ili mogući značajan zajednički ili sukobljeni interes s bilo kojim relevantnim javnim tijelom ili sa središnjom drugom ugovornom stranom.

2. Za potrebe stavka 1. sanacijsko tijelo smatra da je stvarni ili mogući interes značajan ako smatra da bi takav interes mogao utjecati ili da bi vanjski dionici mogli smatrati da utječe na prosudbu procjenitelja pri provedbi vrednovanja iz članka 24., članka 26. stavka 1. i članka 61. Uredbe (EU) 2021/23.

Za potrebe prvog podstavka sanacijsko tijelo uzima u obzir sljedeće:

(a) prethodno ili sadašnje pružanje usluga procjenitelja podnositelja zahtjeva središnjoj drugoj ugovornoj strani ili relevantnom javnom tijelu;

(b) sve osobne i financijske odnose između procjenitelja podnositelja zahtjeva i središnje druge ugovorne strane ili relevantnog javnog tijela.

3. Za potrebe stavka 1. sanacijsko tijelo smatra da su relevantni oni interesi koji su zajednički ili sukobljeni s interesima sljedećih strana:

(a) višeg rukovodstva i članova upravljačkog tijela središnje druge ugovorne strane i bilo kojeg društva grupe središnje druge ugovorne strane iz članka 2. točke 28. Uredbe (EU) 2021/23;

(b) pravnih ili fizičkih osoba koje kontroliraju središnju drugu ugovornu stranu ili drže kvalificirani udio u njoj;

(c) vjerovnika za koje je sanacijsko tijelo utvrdilo da su značajni na temelju informacija koje su mu dostupne;

(d) članova sustava poravnanja kako su definirani u članku 2. točki 12. Uredbe (EU) 2021/23; klijenata središnje druge ugovorne strane kako su definirani u članku 2. točki 18. te uredbe; i neizravnih klijenata središnje druge ugovorne strane kako su definirani u članku 2. točki 20. te uredbe;

(e) interoperabilnih središnjih drugih ugovornih strana kako su definirane u članku 2. točki 21. Uredbe (EU) 2021/23.

4. Sanacijsko tijelo smatra da procjenitelj ima stvarni značajan zajednički ili sukobljeni interes sa središnjom drugom ugovornom stranom:

(a) ako je procjenitelj dovršio zakonsku reviziju središnje druge ugovorne strane u skladu s Direktivom 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) u godini koja prethodi datumu procjene prihvatljivosti procjenitelja;

(b) ako je procjenitelj bio zaposlen u središnjoj drugoj ugovornoj strani ili relevantnom javnom tijelu u razdoblju od tri godine prije procjene njegove neovisnosti.

([5]) Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ (SL L 157, 9.6.2006., str. 87.).

5. Osoba imenovana procjeniteljem:

(a) vodi, u skladu sa svim važećim etičkim kodeksima i profesionalnim standardima, politike i postupke za utvrđivanje svakog stvarnog ili mogućeg interesa koji bi se mogao smatrati značajnim interesom;

(b) bez odgode obavješćuje sanacijsko tijelo o svakom stvarnom ili mogućem zajedničkom ili sukobljenom interesu s bilo kojim relevantnim javnim tijelom ili središnjom drugom ugovornom stranom za koji smatra da bi se, prema procjeni sanacijskog tijela, mogao smatrati značajnim interesom;

(c) poduzima odgovarajuće korake kako bi osigurala da nijedan član osoblja ili druge osobe koje sudjeluju u provedbi vrednovanja nemaju nikakav značajan zajednički ili sukobljeni interes s bilo kojim relevantnim javnim tijelom ili središnjom drugom ugovornom stranom;

(d) obavješćuje sanacijsko tijelo o svim značajnim ulaganjima ili drugim značajnim financijskim interesima i potvrđuje da nisu u sukobu s njegovom pozicijom procjenitelja;

(e) ako je pravna osoba, dostavlja dokaze o učinkovitom strukturnom odvajanju ili drugim aranžmanima koji su uspostavljeni ili će se uspostaviti kako bi se otklonile sve prijetnje neovisnosti, kao što su samoprovjera, koristoljublje, zagovaranje, familijarnost, povjerenje ili zastrašivanje, uključujući aranžmane za razlikovanje članova osoblja koji mogu sudjelovati u vrednovanju od drugih članova osoblja;

(f) ako je ovlašteni revizor, osigurava da revizor propisno podliježe unutarnjim pravilima za upravljanje svim sukobima interesa;

(g) obavješćuje sanacijsko tijelo o aktivnostima relevantnima za imenovanje koje je obavila u razdoblju od tri godine prije procjene neovisnosti procjenitelja;

(h) ne traži niti prihvaća financijske ili druge prednosti od bilo kojeg relevantnog javnog tijela ili središnje druge ugovorne strane, ne dovodeći u pitanje plaćanje procjenitelju razumnih naknada i izdataka povezanih s provedbom vrednovanja.

Članak 4.

Kvalifikacije, iskustvo, sposobnost, znanje i resursi

1. Procjenitelj posjeduje potrebne kvalifikacije, iskustvo, sposobnost i znanje te posjeduje ili ima pristup dostatnim ljudskim i tehničkim resursima za djelotvornu provedbu vrednovanja i neovisnu procjenu vrednovanja bez neopravdanog oslanjanja na bilo koje relevantno javno tijelo ili središnju drugu ugovornu stranu.

2. Procjenitelj ima kvalifikaciju ovlaštenog revizora ili revizorskog društva kako su definirani u članku 2. točkama 2. i 3. Direktive 2006/43/EZ.

3. Za potrebe stavka 1. osoba koju se razmatra za položaj procjenitelja dostavlja pisani dokaz ili pisanu potvrdu o potrebnom iskustvu, sposobnosti i znanju u sljedećim područjima:

(a) vrednovanje financijskih instrumenata, vrednovanje nakon trgovanja, a posebno vrednovanje instrumenti čije je poravnanje obavila središnja druga ugovorna strana;

(b) Uredba (EU) 2021/23 i Uredba (EU) br. 648/2012;

(c) primjena i razumijevanje planova oporavka i pravilnikâ središnje druge ugovorne strane;

(d) primjena i razumijevanje plana sanacije središnje druge ugovorne strane i primjenjivih sanacijskih instrumenata na temelju Uredbe (EU) 2021/23.

4. Procjenitelj mora moći neovisno primjenjivati svoju stručnost i iskustvo bez potrebe za uputama ili smjernicama bilo kojeg relevantnog javnog tijela ili središnje druge ugovorne strane.

5. Stavkom 4. ne sprečava se pružanje uputa, smjernica, prostora, tehničke opreme ili drugih oblika potpore ako sanacijsko tijelo smatra da je to potrebno i da ne utječe na prosudbu procjenitelja pri provedbi vrednovanja iz članka 24. Uredbe (EU) 2021/23.

Članak 5.

Strukturno odvajanje

1. Procjenitelj mora biti pravno, strukturno, operativno i stvarno odvojen od svih relevantnih javnih tijela i od središnje druge ugovorne strane.

2. Za potrebe stavka 1. primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

(a) ako je procjenitelj fizička osoba, ne smije biti zaposlenik ili ugovaratelj bilo kojeg relevantnog javnog tijela ili središnje druge ugovorne strane;

(b) ako je procjenitelj pravna osoba, ne smije pripadati istoj grupi društava kao središnja druga ugovorna strana.

POGLAVLJE III.

Metodologija za procjenu vrijednosti imovine i obveza središnje druge ugovorne strane prije i nakon sanacije

Odjeljak 1.

Opće odredbe koje se primjenjuju na vrednovanja na temelju članka 24. i članka 26. stavka 1. uredbe (EU) 2021/23

Članak 6.

Opći kriteriji

1. Pri vrednovanju iz članka 24. i članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23 procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, uzima u obzir okolnosti koje proizlaze iz propasti članova sustava poravnanja središnje druge ugovorne strane ili događaja koji nisu događaji neispunjavanja obveza, a koje utječu na očekivane novčane tokove od imovine i obveza središnje druge ugovorne strane i diskontne stope koje se primjenjuju na imovinu i obveze središnje druge ugovorne strane.

Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, nastoji pravedno prezentirati financijski položaj središnje druge ugovorne strane u kontekstu prilika i rizika kojima je izložena.

2. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, objavljuje i obrazlaže ključne pretpostavke primijenjene u vrednovanju.

Pri vrednovanju se sva značajna odstupanja od pretpostavki ili pravila koje je rukovodstvo središnje druge ugovorne strane primijenilo pri izradi financijskih izvještaja i izračunu regulatornog kapitala i kapitalnih zahtjeva središnje druge ugovorne strane potkrepljuju najboljim dostupnim informacijama.

3. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, iznosi najbolju procjenu jednim brojem određene imovine, obveze ili kombinacija imovine i obveza.

Prema potrebi, rezultati vrednovanja dostavljaju se i u obliku raspona vrijednosti.

4. Kriteriji za mjerenje pojedinačne imovine i obveza središnje druge ugovorne strane utvrđeni u ovoj Uredbi primjenjuju se, ovisno o okolnostima, i na vrednovanje portfelja ili skupina imovine ili kombinacije imovine i obveza, poslovanja ili središnje druge ugovorne strane u cjelini.

5. Pri vrednovanju se vjerovnici svrstavaju u razrede u skladu s redoslijedom prvenstva prema mjerodavnom pravu u području nesolventnosti i uključuju se sljedeće procijenjene vrijednosti:

(a) potraživanja svakog razreda na temelju mjerodavnog prava u području nesolventnosti te, kad je to relevantno i ostvarivo, u skladu s ugovornim pravima zajamčenima vjerovnicima;

(b) prihoda koje bi svaki razred ostvario da je središnja druga ugovorna strana likvidirana u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti.

Pri izračunu procijenjenih vrijednosti na temelju točaka (a) i (b) procjenitelj može primijeniti metodologiju iz članka 22. ove Uredbe.

6. Ako je primjereno i ostvarivo, uzimajući u obzir vrijeme i pouzdanost vrednovanja, sanacijsko tijelo može zahtijevati nekoliko vrednovanja. Sanacijsko tijelo u tom slučaju utvrđuje kriterije na temelju kojih se određuje kako se ta vrednovanja primjenjuju za ciljeve navedene u članku 24. Uredbe (EU) 2021/23.

Članak 7.

Datum vrednovanja

Datum vrednovanja jedan je od sljedećih datuma:

(a) referentni datum koji određuje procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, i koji je što bliži očekivanom datumu odluke sanacijskog tijela o poduzimanju mjere sanacije u odnosu na središnju drugu ugovornu stranu u skladu s člankom 71. Uredbe (EU) 2021/23 ili o izvršavanju ovlasti za otpis ili konverziju vlasničkih i dužničkih instrumenata ili drugih neosiguranih obveza iz članka 33. te uredbe;

(b) datum odluke o sanaciji, ako se provodi konačno vrednovanje koje se zahtijeva člankom 26. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/23;

(c) datum otkaza ugovora iz članka 29. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, kad je riječ o obvezama koje iz njih proizlaze.

Članak 8.

Izvori informacija

Vrednovanje se temelji na svim informacijama koje su dostupne na datum vrednovanja i koje procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, smatra relevantnima. Uz financijske izvještaje središnje druge ugovorne strane, izvješća o vrednovanju, povezana izvješća o reviziji te regulatorno izvješćivanje za razdoblje koje završava što je bliže moguće datumu vrednovanja, relevantne informacije mogu uključivati sljedeće:

(a) ažurirane financijske izvještaje i regulatorno izvješćivanje središnje druge ugovorne strane pripremljene što je bliže moguće datumu vrednovanja;

(b) objašnjenje pravila, ključnih metodologija, pretpostavki i prosudbi kojima se središnja druga ugovorna strana koristila pri izradi financijskih izvještaja i za regulatorno izvješćivanje;

(c) podatke iz evidencije središnje druge ugovorne strane;

(d) relevantne tržišne podatke;

(e) zaključke procjenitelja na temelju rasprava s rukovodstvom i revizorima;

(f) ako su dostupne, nadzorne procjene financijskog stanja središnje druge ugovorne strane, uključujući informacije dobivene na temelju članka 18. stavka 1. točke (h) Uredbe (EU) 2021/23;

(g) procjene kvalitete imovine na razini sektora, ako je to relevantno za imovinu središnje druge ugovorne strane, te rezultate testiranja otpornosti na stres;

(h) vrednovanja usporedivih središnjih drugih ugovornih strana, prilagođena prema potrebi radi uzimanja u obzir specifičnih okolnosti središnje druge ugovorne strane;

(i) podatke iz ranijih razdoblja, prilagođene prema potrebi kako bi se isključili čimbenici koji više nisu relevantni, a uključili drugi čimbenici koji nisu utjecali na te podatke; ili

(j) analize trendova, prilagođene prema potrebi kako bi se uzele u obzir specifične okolnosti središnje druge ugovorne strane.

Članak 9.

Utjecaj aranžmanâ grupe

1. Ako je središnja druga ugovorna strana dio grupe, procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, uzima u obzir utjecaj postojećih ugovornih aranžmana za potporu unutar grupe na vrijednost imovine i obveza ako je na temelju okolnosti vjerojatno da će se takvi aranžmani primjenjivati.

2. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, uzima u obzir utjecaj drugih formalnih ili neformalnih aranžmana za potporu unutar grupe samo ako je na temelju okolnosti vjerojatno da će ti aranžmani ostati na snazi u slučaju nepovoljnog financijskog stanja grupe ili u sanaciji.

3. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, utvrđuje jesu li sredstva središnje druge ugovorne strane koja je dio grupe dostupna za pokrivanje gubitaka drugih subjekata grupe.

Članak 10.

Utjecaj aranžmana o interoperabilnosti

Ako je središnja druga ugovorna strana sklopila aranžmane o interoperabilnosti u skladu s člankom 54. Uredbe (EU) br. 648/2012, procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, uzima u obzir mogući utjecaj takvih aranžmana na vrijednost imovine i obveza središnje druge ugovorne strane.

Članak 11.

Izvješće o vrednovanju

Procjenitelj izrađuje izvješće o vrednovanju za sanacijsko tijelo, koje sadržava sljedeće:

(a) informacije iz članka 25. stavka 4. Uredbe (EU) 2021/23, osim u pogledu privremenih vrednovanja iz članka 26. stavka 1. te uredbe;

(b) informacije iz članka 25. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/23, osim u pogledu privremenih vrednovanja iz članka 26. stavka 1. te uredbe;

(c) vrednovanje obveza koje proizlaze iz ugovorâ navedenih u članku 29. stavku 1. Uredbe (EU) 2021/23;

(d) sažetak vrednovanja, uključujući obrazloženje najbolje procjene jednim brojem, rasponâ vrijednosti i izvora nepouzdanosti vrednovanja;

(e) objašnjenje ključnih metodologija i pretpostavki koje je procjenitelj primijenio u postupku vrednovanja, kao i mjere u kojoj njihov izbor utječe na vrednovanje te, ako je izvedivo, obrazloženje razlika između tih metodologija i pretpostavki i onih primijenjenih u drugim relevantnim vrednovanjima, uključujući, ovisno o slučaju, privremena vrednovanja za potrebe sanacije;

(f) sve dodatne informacije koje bi, prema mišljenju procjenitelja, bile korisne sanacijskom ili nadležnom tijelu za potrebe članka 24. stavaka 1., 2. i 3. i članka 26. stavaka 1., 2. i 3. Uredbe (EU) 2021/23.

Odjeljak 2.

Kriteriji za provedbu vrednovanja za potrebe članka 24. stavka 2. uredbe (EU) 2021/23

Članak 12.

Opća načela

1. Vrednovanja koja se provode za potrebe članka 24. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/23 temelje se na poštenim, razboritim i realističnim pretpostavkama i njima se nastoji osigurati potpuno priznavanje gubitaka u okviru odgovarajućeg scenarija.

Ako je takvo vrednovanje dostupno, iz njega nadležno tijelo odnosno, ovisno o slučaju, sanacijsko tijelo dobiva informacije za procjenu na temelju koje utvrđuje da središnja druga ugovorna strana „propada ili je vjerojatno da će propasti”, kako je navedeno u članku 22. stavku 1. točki (a) Uredbe (EU) 2021/23.

Na temelju postojećih nadzornih smjernica ili drugih općepriznatih izvora u kojima se utvrđuju kriteriji koji pridonose poštenom i realističnom mjerenju različitih vrsta imovine i obveza, procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, može osporavati pravila, pretpostavke, podatke, metodologije i prosudbe na kojima je središnja druga ugovorna strana temeljila svoja vrednovanja pri izvršavanju obveza financijskog izvještavanja ili pri izračunu regulatornog kapitala i kapitalnih zahtjeva te ih zanemariti za potrebe vrednovanja.

2. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, utvrđuje najprimjerenije metodologije vrednovanja, pri čemu se može osloniti na interne modele i pravila središnje druge ugovorne strane ako procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, smatra da je to primjereno s obzirom na vrstu okvira središnje druge ugovorne strane za upravljanje rizicima i kvalitetu dostupnih podataka i informacija.

3. Vrednovanje se provodi u skladu s primjenjivim računovodstvenim i bonitetnim okvirom.

Članak 13.

Područja na koja je potrebno obratiti posebnu pozornost pri vrednovanju

Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, posebno se usredotočuje na područja čije je vrednovanje vrlo nepouzdano te koja značajno utječu na ukupno vrednovanje za potrebe članka 24. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/23.

Za područja iz prvog podstavka procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, rezultate vrednovanja iskazuje najboljom procjenom jednim brojem te, prema potrebi, rasponom vrijednosti, kako je utvrđeno u članku 6. stavku 3. Ta područja uključuju:

(a) ugovore iz članka 29. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23;

(b) kredite, čiji očekivani novčani tokovi ovise o kapacitetu, spremnosti ili poticaju druge ugovorne strane da ispuni svoje obveze;

(c) ponovno stečenu imovinu, na čije novčane tokove utječe fer vrijednost imovine u trenutku kad središnja druga ugovorna strana aktivira povezano osiguranje ili založno pravo i očekivani razvoj te vrijednosti nakon aktivacije;

(d) sve druge instrumente mjerene po fer vrijednosti, ako utvrđivanje te fer vrijednosti u skladu s računovodstvenim ili bonitetnim zahtjevima za njihovo vrednovanje po tržišnoj vrijednosti ili vrednovanje po modelu više nije primjenjivo ni valjano s obzirom na okolnosti;

(e) *goodwill* i nematerijalnu imovinu, pri čemu test umanjenja vrijednosti može ovisiti o subjektivnoj prosudbi, među ostalim u pogledu novčanog toka koji je opravdano očekivati, diskontnih stopa i opsega jedinica koje stvaraju novac;

(f) pravne sporove i regulatorne mjere, zbog kojih iznos ili vremenski raspored očekivanih novčanih tokova mogu biti u različitoj mjeri nepouzdani;

(g) stavke koje uključuju imovinu i obveze mirovinskog fonda te odgođene porezne stavke.

Članak 14.

Čimbenici koji utječu na vrednovanje

1. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, uzima u obzir opće čimbenike koji mogu utjecati na ključne pretpostavke na kojima se temelje vrijednosti imovine i obveza u područjima iz članka 13., uključujući sljedeće čimbenike:

(a) gospodarske i sektorske okolnosti koje utječu na središnju drugu ugovornu stranu, uključujući događaje neispunjavanja obveza ili događaje koji nisu događaji neispunjavanja obveza i relevantna tržišna kretanja;

(b) poslovni model središnje druge ugovorne strane i promjene njezine strategije;

(c) kriterije koje središnja druga ugovorna strana primjenjuje pri odabiru imovine;

(d) okolnosti i prakse koji bi mogli dovesti do šokova u plaćanju;

(e) okolnosti koje utječu na kapitalne zahtjeve;

(f) utjecaj financijske strukture središnje druge ugovorne strane na njezinu sposobnost zadržavanja imovine i ugovora tijekom preporučenog razdoblja držanja i sposobnost središnje druge ugovorne strane za stvaranje predvidivih novčanih tokova;

(g) pravila poslovanja središnje druge ugovorne strane i raspodjelu gubitaka;

(h) opća ili za središnju drugu stranu specifična pitanja povezana s likvidnosti ili financiranjem.

2. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, jasno razdvaja sve značajne nerealizirane dobitke utvrđene u postupku vrednovanja u mjeri u kojoj ti dobici nisu priznati u vrednovanju te u izvješću o vrednovanju navodi odgovarajuće informacije o izvanrednim okolnostima koje su dovele do tih dobitaka.

Odjeljak 3.

Kriteriji za provedbu vrednovanja za potrebe članka 24. stavka 3. i članka 26. stavka 1. drugog podstavka uredbe (EU) 2021/23

Članak 15.

Opća načela

1. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, procjenjuje utjecaj na vrednovanje svake mjere sanacije koju bi sanacijsko tijelo moglo donijeti radi donošenja utemeljenih odluka iz članka 24. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/23.

Ne dovodeći u pitanje neovisnost procjenitelja, sanacijsko tijelo može se posavjetovati s procjeniteljem radi utvrđivanja spektra mjera sanacije koje to tijelo razmatra, uključujući mjere sadržane u planu sanacije ili u predloženom programu sanacije, ako se oni razlikuju.

2. Procjenitelj, savjetujući se sa sanacijskim tijelom, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, prezentira, prema potrebi, zasebna vrednovanja u kojima se pokazuje utjecaj dovoljno raznolikog spektra mjera sanacije.

3. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, osigurava da se pri primjeni sanacijskih instrumenata ili izvršavanju ovlasti za otpis ili konverziju vlasničkih i dužničkih instrumenata ili drugih neosiguranih obveza iz članka 32. Uredbe (EU) 2021/23 u potpunosti priznaju svi gubici u pogledu imovine središnje druge ugovorne strane u okviru scenarija koji su relevantni za spektar mjera sanacije koje se razmatraju.

4. Ako vrijednosti iz vrednovanja koje je proveo procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, znatno odstupaju od vrijednosti koje je središnja druga ugovorna strana navela u svojim financijskim izvještajima, procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, upotrebljava pretpostavke iz vlastitog vrednovanja kao temelj za prilagodbe pretpostavki i računovodstvenih politika potrebnih za pripremu ažurirane bilance u skladu s člankom 25. stavkom 4. točkom (a) Uredbe (EU) 2021/23, na način koji je usklađen s primjenjivim računovodstvenim okvirom.

Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, navodi iznos gubitaka koje je utvrdio odnosno utvrdilo, a koji se ne može priznati u ažuriranoj bilanci, obrazlaže utvrđivanje takvih gubitaka te navodi vjerojatnost i razdoblje njihova nastanka.

5. Ako se vlasnički i dužnički instrumenti ili druge neosigurane obveze konvertiraju u vlasnički kapital, u vrednovanju se procjenjuje vrijednost vlasničkog kapitala nakon konverzije – novih dionica koje su prenesene ili izdane kao naknada imateljima konvertiranih instrumenata kapitala ili drugim vjerovnicima. Ta je procjena osnova za utvrđivanje stope odnosno stopa konverzije na temelju članka 33. stavka 7. točke (b) Uredbe (EU) 2021/23.

Članak 16.

Odabir osnovice za mjerenje

1. Pri odabiru najprimjerenije osnovice odnosno osnovica za mjerenje procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, uzima u obzir spektar mjera sanacije procijenjenih u skladu s člankom 15. stavkom 1.

2. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, utvrđuje na temelju poštenih, razboritih i realističnih pretpostavki novčane tokove koje središnja druga ugovorna strana može očekivati od svoje postojeće imovine i obveza nakon donošenja utvrđene mjere sanacije odnosno utvrđenih mjera sanacije i diskontira ih po odgovarajućoj stopi utvrđenoj u skladu sa stavkom 6.

3. Novčani tokovi utvrđuju se na odgovarajućoj razini agregiranja.

4. Ako se mjerama sanacije iz članka 15. stavka 1. zahtijeva da središnja druga ugovorna strana koja nastavlja trajno poslovati zadrži imovinu i obveze, procjenitelj kao primjerenu osnovicu za mjerenje upotrebljava vrijednost zadržavanja.

Vrijednošću zadržavanja, ako je procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, smatra poštenom, razboritom i realističnom, može se predvidjeti normalizacija tržišnih uvjeta.

Vrijednost zadržavanja ne upotrebljava se kao osnovica za mjerenje ako se imovina prenosi na prijelaznu središnju drugu ugovornu stranu na temelju članka 42. Uredbe (EU) 2021/23 ili ako se primjenjuje instrument prodaje poslovanja na temelju članka 40. te uredbe.

5. Ako se mjerama sanacije iz članka 15. stavka 1. predviđa prodaja imovine, očekivani novčani tokovi odgovaraju prodajnim vrijednostima iz članka 17. stavka 5. predviđenima za očekivano razdoblje prodaje.

6. Pri utvrđivanju diskontnih stopa uzimaju se u obzir vremenski raspored novčanih tokova, profil rizika, troškovi financiranja i tržišni uvjeti koji odgovaraju imovini ili obvezi koja se mjeri, razmatrana strategija prodaje i financijski položaj središnje druge ugovorne strane nakon sanacije.

Članak 17.

Posebni čimbenici koji se odnose na procjenu i diskontiranje očekivanih novčanih tokova

1. Pri procjeni novčanih tokova procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, na temelju svoje stručne prosudbe utvrđuje glavne značajke imovine ili obveza koji se mjere.

Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, na temelju svoje stručne prosudbe utvrđuje i kako nastavak, moguća obnova ili refinanciranje, istek ili prodaja te imovine ili obveza, kako su predviđeni u okviru mjere sanacije iz članka 15. stavka 1., utječu na te novčane tokove.

2. Ako se mjerom sanacije iz članka 15. stavka 1. predviđa da središnja druga ugovorna strana zadrži imovinu i obvezu ili nastavlja poslovanje, procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, može uzeti u obzir sljedeće čimbenike koji bi mogli utjecati na buduće novčane tokove:

(a) promjene u pretpostavkama ili očekivanjima u odnosu na one koje su prevladavale na datum vrednovanja, u skladu s dugoročnim prošlim trendovima i tijekom razumnog razdoblja, koje se podudara s predviđenim razdobljem za držanje imovine ili razdobljem za oporavak središnje druge ugovorne strane;

(b) dodatne ili alternativne osnove ili metodologije za vrednovanje koje procjenitelj smatra primjerenima i usklađenima s ovom Uredbom, među ostalim i u kontekstu procjene vrijednosti vlasničkog kapitala – dionica nakon konverzije.

3. Kad je riječ o skupinama imovine i obveza ili poslovanja koji bi trebali isteći, procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, uzima u obzir troškove i koristi upravljanja tom imovinom, obvezama ili poslovanjem.

4. Ako zbog svoje situacije središnja druga ugovorna strana ne može zadržati imovinu ili nastaviti poslovanje, ili ako sanacijsko tijelo zbog nekog drugog razloga smatra da je prodaja nužna za ostvarivanje ciljeva sanacije, očekivani novčani tokovi vrednuju se prema očekivanim prodajnim vrijednostima tijekom određenog razdoblja prodaje.

5. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, utvrđuje prodajnu vrijednost na temelju novčanih tokova, umanjenih za troškove prodaje i za očekivanu vrijednost preuzetih jamstava, za koje je opravdano očekivati da će ih središnja druga ugovorna strana ostvariti u prevladavajućim tržišnim uvjetima urednom prodajom ili prijenosom imovine ili obveza.

Ovisno o slučaju i uzimajući u obzir mjere koje treba poduzeti u okviru programa sanacije, procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, može utvrditi prodajnu vrijednost diskontiranjem dostupne tržišne cijene za tu prodaju ili prijenos za potencijalnu ubrzanu prodaju.

Ako nema likvidnog tržišta za tu imovinu, procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, pri utvrđivanju prodajne vrijednosti uzima u obzir dostupne cijene na tržištima na kojima se trguje sličnom imovinom ili modele izračuna u kojima se primjenjuju dostupni tržišni parametri te na odgovarajući način uzima u obzir popuste zbog nelikvidnosti.

6. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, uzima u obzir sljedeće čimbenike koji bi mogli utjecati na prodajne vrijednosti i razdoblja prodaje:

(a) prodajne vrijednosti i razdoblja prodaje utvrđene u sličnim transakcijama, na odgovarajući način prilagođene kako bi se uzele u obzir razlike u poslovnom modelu i financijskoj strukturi strana u tim transakcijama;

(b) prednosti ili nedostatke određene transakcije koji su specifični za uključene strane ili za podskup sudionika na tržištu;

(c) posebne značajke imovine ili poslovanja koje su možda relevantne samo za posebnog potencijalnog kupca ili podskup sudionika na tržištu;

(d) vjerojatni utjecaj očekivane prodaje na vrijednost franšize središnje druge ugovorne strane.

7. Pri procjeni vrijednosti poslovanja za potrebe primjene instrumenta prodaje poslovanja ili instrumenta prijelazne središnje druge ugovorne strane, procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, može uzeti u obzir opravdana očekivanja za vrijednost franšize. Takva očekivanja za vrijednost franšize uključuju vrijednosti koje proizlaze iz obnove imovine, iz refinanciranja otvorenog portfelja ili iz nastavka ili ponovnog pokretanja poslovanja u kontekstu mjera sanacije.

8. Ako procijeni da ne postoje realni izgledi za prodaju imovine ili poslovanja, procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, nije obvezan odnosno nije obvezno utvrditi prodajnu vrijednost, već procjenjuje povezane novčane tokove na temelju relevantnih izgleda za nastavak ili istek.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na instrument prodaje poslovanja.

9. Kad je riječ o dijelovima skupine imovine ili poslovanja koji će se vjerojatno likvidirati u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti, procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, može uzeti u obzir prodajne vrijednosti i razdoblja prodaje utvrđene na dražbama imovine slične vrste i sličnog stanja.

Pri utvrđivanju očekivanih novčanih tokova procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, uzima u obzir nelikvidnost, nedostatak pouzdanih ulaznih podataka za utvrđivanje prodajnih vrijednosti i posljedičnu potrebu za primjenom metodologija vrednovanja koje se temelje na pretpostavkama za koje nedostaju tržišni podaci.

Članak 18.

Metodologija za izračun i uključivanje zaštitnog sloja za dodatne gubitke

1. Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, u vrednovanje uključuje zaštitni sloj kako bi se uzele u obzir činjenice i okolnosti koje upućuju na postojanje dodatnih gubitaka nepouzdana iznosa ili trenutka nastanka.

Procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, obvezan je odnosno obvezno je dostatno objasniti i obrazložiti pretpostavke na kojima se temelji izračun zaštitnog sloja.

2. Pri utvrđivanju iznosa zaštitnog sloja procjenitelj, ili sanacijsko tijelo ako ono provodi privremeno vrednovanje na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/23, utvrđuje čimbenike koji bi mogli utjecati na očekivane novčane tokove zbog mjera sanacije koje će se vjerojatno donijeti.

POGLAVLJE IV.

Odvajanje vrednovanja u sanaciji i vrednovanja u svrhu primjene načela prema kojem „nijedan vjerovnik ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj” te metodologija za provedbu vrednovanja u svrhu primjene načela prema kojem „nijedan vjerovnik ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj”

Članak 19.

Opće odredbe

1. Kad se utvrđuje postupanje prema dioničarima i vjerovnicima u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti, vrednovanje se temelji samo na informacijama o činjenicama i okolnostima koje su postojale i za koje se može opravdano pretpostaviti da su mogle biti poznate na datum odluke o sanaciji te koje bi, da je procjenitelj s njima bio upoznat, utjecale na mjerenje imovine i obveza središnje druge ugovorne strane na taj datum.

2. Kad se utvrđuje stvarno postupanje prema dioničarima i vjerovnicima u postupku sanacije, procjenitelj se oslanja na raspoložive informacije o činjenicama i okolnostima koje su postojale na datum ili datume na koje su dioničari i vjerovnici primili naknadu („datum odnosno datumi stvarnog postupanja”).

3. Referentni datum za vrednovanje datum je odluke o sanaciji, koji se može razlikovati od datuma stvarnog postupanja.

Ako procjenitelj smatra da je diskontiranje prihoda zanemarivo, nediskontirani prihodi na datum poduzimanja mjere sanacije mogu se izravno usporediti s diskontiranim iznosom hipotetskih prihoda koje bi dioničari i vjerovnici ostvarili da je za središnju drugu ugovornu stranu na datum odluke o sanaciji pokrenut redovni postupak u slučaju nesolventnosti.

Članak 20.

Popis imovine i potraživanja

1. Procjenitelj utvrđuje popis sve odredive i potencijalne imovine koju posjeduje središnja druga ugovorna strana.

Taj popis uključuje imovinu za koju je dokazano postojanje povezanih novčanih tokova ili se može opravdano očekivati da takvi tokovi postoje.

2. Središnja druga ugovorna strana procjenitelju stavlja na raspolaganje popis svih potraživanja i potencijalnih potraživanja prema središnjoj drugoj ugovornoj strani.

Na tom se popisu klasificiraju sva potraživanja i potencijalna potraživanja prema njihovu redoslijedu prvenstva u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti. Procjenitelju se dopušta sklapanje sporazuma o savjetovanju ili uslugama stručnjaka u pogledu usklađenosti rangiranja potraživanja s mjerodavnim pravom u području nesolventnosti.

3. Procjenitelj zasebno utvrđuje opterećenu imovinu i potraživanja osigurana tom imovinom.

Članak 21.

Koraci u postupku vrednovanja

Pri utvrđivanju postojanja razlike u postupanju iz članka 61. stavka 2. točke (c) Uredbe (EU) 2021/23, procjenitelj procjenjuje sljedeće:

(a) način na koji bi se prema dioničarima i vjerovnicima u odnosu na koje su poduzete mjere sanacije postupilo da je za središnju drugu ugovornu stranu pokrenut redovni postupak u slučaju nesolventnosti, slijedom potpune primjene primjenjivih ugovornih obveza i drugih aranžmana u okviru njezinih pravila poslovanja, na datum odluke o sanaciji, ne uzimajući u obzir pružanje izvanredne javne financijske potpore;

(b) vrijednost restrukturiranih potraživanja nakon primjene sanacijskih ovlasti i instrumenata sanacije i vrijednost drugih prihoda koje su primili dioničari i vjerovnici na datum odnosno datume stvarnog postupanja, diskontirana na datum odluke o sanaciji ako se to smatra potrebnim za osiguranje pravedne usporedbe s postupanjem iz točke (a);

(c) je li postupanje iz točke (a) bolje od postupanja iz točke (b) za svakog vjerovnika u skladu s redoslijedom prvenstva u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti, kako je utvrđen u skladu s člankom 20.

Članak 22.

Utvrđivanje postupanja prema dioničarima i vjerovnicima u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti

1. Metoda za provedbu vrednovanja na temelju članka 21. točke (a) sastoji se od utvrđivanja diskontiranog iznosa očekivanih novčanih tokova u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti.

2. Očekivani novčani tokovi diskontiraju se po stopi odnosno stopama koje na odgovarajući način odražavaju vremenski raspored takvih očekivanih novčanih tokova, prevladavajuće okolnosti na datum odluke o sanaciji, nerizične kamatne stope, premije rizika za slične financijske instrumente koje izdaju slični subjekti, tržišne uvjete ili diskontne stope koje primjenjuju potencijalni kupci te druge relevantne značajke elemenata koji se vrednuju.

3. Metodologija za izračun diskontne stope utvrđena u stavku 2. ne primjenjuje se ako su u mjerodavnom pravu ili praksi u području nesolventnosti utvrđene posebne diskontne stope relevantne za vrednovanje.

4. Pri utvrđivanju diskontiranog iznosa očekivanih novčanih tokova u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti procjenitelj uzima u obzir sljedeće:

(a) primjenjiva pravila poslovanja središnje druge ugovorne strane, ugovorne aranžmane, pravo i praksu u području nesolventnosti u relevantnoj jurisdikciji koji bi mogli utjecati na vrednovanje;

(b) troškove administracije, transakcija, držanja, prodaje i ostale troškove za koje se može razumno predvidjeti da bi ih upravitelj ili upravitelj u slučaju nesolventnosti mogao snositi;

(c) informacije o nedavnim predmetima u postupku nesolventnosti sličnih subjekata, ako su dostupne i relevantne;

(d) procijenjene izravne troškove zamjene nastale članovima sustava poravnanja, izračunane u skladu s člankom 23.

5. U slučaju imovine kojom se trguje na aktivnom tržištu procjenitelj upotrebljava dostupnu cijenu, osim ako posebne okolnosti sprečavaju utrživost imovine središnje druge ugovorne strane.

U slučaju imovine kojom se ne trguje na aktivnom tržištu procjenitelj pri utvrđivanju iznosa i vremenskog rasporeda očekivanih novčanih tokova uzima u obzir sljedeće čimbenike:

(a) cijene dostupne na aktivnim tržištima na kojima se trguje sličnom imovinom;

(b) cijene dostupne u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti ili drugim transakcijama u otežanim tržišnim uvjetima koje uključuju imovinu slične vrste i stanja;

(c) cijene dostupne u transakcijama koje uključuju prodaju poslovanja ili prijenos na prijelaznu središnju drugu ugovornu stranu u kontekstu sanacije koja se odnosi na slične subjekte;

(d) vjerojatnost da će imovina stvoriti neto novčane priljeve u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti;

(e) očekivane tržišne uvjete u određenom razdoblju prodaje, uključujući dubinu tržišta i sposobnost tržišta za razmjenu relevantnog volumena imovine u tom razdoblju; i

(f) duljinu određenog razdoblja prodaje koja ovisi o implikacijama mjerodavnog prava u području nesolventnosti.

6. Procjenitelj razmatra je li financijsko stanje središnje druge ugovorne strane moglo utjecati na očekivane novčane tokove, među ostalim zbog ograničenja mogućnosti upraviteljeva dogovora o uvjetima s potencijalnim kupcima.

7. Ako je moguće te podložno primjenjivim odredbama mjerodavnog okvira za nesolventnost, novčani tokovi odražavaju ugovorna, zakonska ili druga prava vjerovnika ili uobičajene prakse u slučaju nesolventnosti.

8. Hipotetski prihodi utvrđeni vrednovanjem dodjeljuju se dioničarima i vjerovnicima u skladu s njihovim redoslijedom prvenstva na temelju mjerodavnog prava u području nesolventnosti, kako je predviđeno člankom 20.

Članak 23.

Izravni troškovi zamjene koji nastaju članovima sustava poravnanja u redovnom postupku u slučaju nesolventnosti

1. Pri izračunu troškova iz članka 22. stavka 4. točke (d) procjenitelj uzima u obzir komercijalno razumnu procjenu izravnih troškova zamjene koji bi nastali članovima sustava poravnanja kad bi, unutar odgovarajućeg razdoblja, ponovno otvorili usporedive neto pozicije na tržištu, kako je utvrđeno u članku 61. stavku 3. prvom podstavku točki (c) Uredbe (EU) 2021/23.

2. Procjenitelj uzima u obzir sljedeće troškove članova sustava poravnanja:

(a) hipotetske kreditne izloženosti članova sustava poravnanja prema središnjoj drugoj ugovornoj strani u trenutku ponovnog otvaranja usporedivih neto pozicija, da su te pozicije ostale otvorene kod središnje druge ugovorne strane do tog datuma;

(b) sve troškove likvidnosti i koncentracije koji bi nastali članovima sustava poravnanja pri ponovnom otvaranju usporedivih neto pozicija;

(c) sve bitne neizbježne operativne troškove koji bi nastali članovima sustava poravnanja u odnosu na nove veze ili transakcije između članova sustava poravnanja i bilo koje druge ugovorne strane ili središnje druge ugovorne strane, uključujući naknade za članstvo, trgovanje, poravnanje, plaćanje, namiru i skrbništvo;

(d) sve dodatne bitne troškove financiranja koji proizlaze iz razlika u primjenjivim zahtjevima za iznos nadoknade i doprinosima u jamstveni fond povezanih s ponovnim otvaranjem neto pozicija kod bilo koje druge ugovorne strane ili središnje druge ugovorne strane.

Članak 24.

Utvrđivanje stvarnog postupanja prema dioničarima i vjerovnicima u postupku sanacije

1. Procjenitelj utvrđuje sva nepodmirena potraživanja nakon otpisa ili konverzije instrumenata kapitala i provedbe mjera sanacije i ta potraživanja raspoređuje na pravne i fizičke osobe koje su bile dioničari i vjerovnici središnje druge ugovorne strane na datum odluke o sanaciji.

Procjenitelj utvrđuje stvarno postupanje prema pravnim i fizičkim osobama koje su bile dioničari i vjerovnici središnje druge ugovorne strane na datum odluke o sanaciji u skladu sa stavcima 2., 3. i 4., osim ako te osobe zbog sanacije primaju novčanu naknadu.

2. Ako pravne i fizičke osobe koje su na datum odluke o sanaciji bili dioničari i vjerovnici središnje druge ugovorne strane zbog te sanacije prime naknadu u obliku vlasničkih instrumenata, procjenitelj utvrđuje stvarno postupanje prema njima procjenom ukupne vrijednosti dionica koje su prenesene ili izdane kao naknada imateljima instrumenata kapitala, dužničkih instrumenata ili drugih neosiguranih obveza koji su konvertirani. Ta se procjena može temeljiti na tržišnoj cijeni procijenjenoj na temelju općeprihvaćenih metodologija vrednovanja.

3. Ako pravne i fizičke osobe koje su na datum odluke o sanaciji bile dioničari i vjerovnici središnje druge ugovorne strane zbog te sanacije prime naknadu u obliku dužničkih instrumenata, procjenitelj utvrđuje stvarno postupanje uzimajući u obzir promjene u ugovornim novčanim tokovima kao rezultat otpisa ili konverzije, primjenu drugih mjera sanacije i relevantnu diskontnu stopu koja se izračunava na temelju metodologije iz članka 22. stavka 2. ove Uredbe.

4. Za svaku nepodmirenu obvezu procjenitelj može uzeti u obzir cijene dostupne na aktivnim tržištima za jednake ili slične instrumente koje izdaje središnja druga ugovorna strana u sanaciji ili drugi slični subjekti, ako su te cijene dostupne te u kombinaciji s drugim čimbenicima navedenima u stavcima 2. i 3.

5. Kad uspoređuje konkretno postupanje prema dioničarima i vjerovnicima u postupku sanacije s vrednovanjem u svrhu primjene načela prema kojem „nijedan vjerovnik ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj”, procjenitelj uzima u obzir i stvarne izravne troškove zamjene nastale članovima sustava poravnanja i navedene u članku 23. stavku 2.

Članak 25.

Izvješće o vrednovanju

Procjenitelj sastavlja izvješće o vrednovanju za sanacijsko tijelo, koje sadržava sljedeće elemente:

(a) sažetak vrednovanja, uključujući raspone vrednovanja te izvore nepouzdanosti vrednovanja;

(b) objašnjenje ključnih primijenjenih metodologija i pretpostavki te mjere u kojoj njihov izbor utječe na vrednovanje;

(c) objašnjenje, ako je moguće, razloga zbog kojih se vrednovanje razlikuje od drugih relevantnih vrednovanja, uključujući vrednovanja za potrebe sanacije provedena u skladu s Uredbom (EU) 2021/23, ili od drugih bonitetnih ili računovodstvenih vrednovanja.

Članak 26.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. svibnja 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN